

Almarna – en släktgren med hårda nypor

Nanny, mamma till mina kusiner, syskonen Ove, Gun-Britt, Rolf och Karl-Åke, (som jag kallar Kusinerna i fortsättningen) hette Alm innan hon gifte sig med Nils Larsson, äldste barn till Anna och Edvard.

Man kan undra varför jag skriver en berättelse om Almarna. Jag är ju inte direkt släkt. Jo, dels upptäckte jag i min släktforskning för ett par år sedan att Kusinernas morfar var ett av 5 "oäkta" barn som var födda i Gävle medan mamman tycktes bo i Värmland. Spännande tyckte jag. För inte så länge sedan upptäckte jag lite mer som gjorde mig ännu mer intresserad och då kunde jag inte släppa taget. Dessutom, jag är ju släkt om än på lite längre håll än Kusinerna.

Kerstin Olsdotter

Låt oss börja med Nannys farmors mor Kerstin Olsdotter. Hon föddes 1819 i Lysvik, Värmland, närmare bestämt Östra Berga, Gråberget, som dotter till torparen Olof Persson och hans hustru Karin Larsdotter. Kerstin hade 8 syskon, av vilka 3 dog tidigt. En yngre bror, Lars, föddes 1825 men dog året efter. Det var vanligt förr, när barnadödligheten var hög, att man döpte nästa barn till samma namn som ett barn som dött tidigt. 1831 föddes en "ny" Lars men även han dog tidigt, hade nyss fyllt 2 år. Nästa Lars föddes 2 månader därefter men inte heller han överlevde. Han var inte mer än en månad gammal innan han gick bort. Då var mamma Karin nästan 44 år och fler barn blev det inte.

1841, när Kerstin Olsdotter var 22 år, föddes dottern Kajsa. "Fadern anges vara drängen Lars Larsson". Det stämmer säkert, Kerstin och Lars var piga resp. dräng på samma gård i Östra Berga då. Kajsa kommer att vara en huvudperson i fortsättningen av berättelsen.

Anfadern Bengt Johansson Alm

1849 kommer namnet Alm in i bilden, i form av "inhyste förre artilleristen" Bengt Johansson Alm. Han var född 1823 i Virestad, Kronobergs län. Bengt var yngst av 7 syskon. Man bodde i början i ett soldattorp i Almås, Virestad. Fadern Johan Johansson Alm var soldat. Man kan då ana att Bengt inspirerades att bli militär, närmare bestämt artillerist som han sedermera kallas. Det blev emellertid lite si och så med den karriären.

1838, vid 15 års ålder flyttade Bengt till Verum och jobbade som dräng. 1842, alltså vid 19 års ålder ryckte han in som militär i Kristianstads garnison. Den vistelsen tog emellertid slut redan i januari 1843. I rullorna står "aff. f. op. uppf.", av allt att döma är han avförd p.g.a. olämpligt uppförande i något avseende. När personer lämnar garnisonen brukar det stå vart de flyttar men inte i Bengts fall. Där står bara "Obft. ort". I själva verket dyker Bengt upp igen hos sin familj i Virestad och jobbar som dräng. Trots den minst sagt blygsamma militära karriären följer benämningen "förre artilleristen" med Bengt genom kyrkböckerna i fortsättningen.

1846 flyttar Bengt till Grums och jobbar som dräng. Han flyttar vidare till Ransby, Lysvik i maj 1848. Där finns då Kerstin Olsdotter. De lär ha träffats tidigare för samma månad, maj, föds sonen Johan och det är Bengt som är far. Bengt och Kerstin gifter sig i juni 1849. Bara en månad senare föds dottern Kristina. Dramatisk tid för föräldrarna, framförallt Kerstin. Bara fyra dagar innan dottern Kristina föds så dör sonen Johan.

Allt som allt föder Kerstin 8 barn. 7 av barnen lämnar jag därhän i den här berättelsen. Allt fokus på Kajsa Larsdotter i fortsättningen. Hon för alltså namnet Alm vidare men är det enda av Kerstin Olsdotters barn som inte har anfadern Bengt Johansson Alm som far!

Kajsa Larsdotter Alm

Hon föddes 25/1 1841 som "oäkta" barn till Kerstin Olsdotter och bodde med familjen i Ransby, Lysvik tills hon var 16 år, alltså 1857. Då flyttade hon inom Lysvik till Östra Berga, Gråberg till morbrodern Per Olssons gård och tjänstgjorde där som piga. Där bodde också hennes morfar Olof Persson. Ganska snart flyttade Kajsa till Fryksände och var piga där några år innan hon kom tillbaka till morbrodern Per Olssons gård i Östra Berga.

Här gör jag en paus i den kronologiska beskrivningen. När jag började gräva i Almarnas historia var det inte här jag började. Jag fascinerades av Kajsa Larsdotter Alm när jag fick klart för mig att hon fick 5 "oäkta" barn (fadern okänd) som alla var födda i Gävle. Ingen gång när de 4 första barnen föddes bodde Kajsa i Gävle enligt kyrkböckerna. Hon fanns i Värmland. Först i januari 1881 flyttade hon till Gävle, då med 4 barn. Det 5:e, Gottfrid, föddes några månader efter flytten till Gävle. Ett antal obesvarade frågor verkade det finnas.

Det var här jag började mitt grävande. Hur gick det med Kajsa och barnen efter flytten till Gävle? Det återkommer jag till lite senare. De 5 "oäkta" barnen var i alla fall:

Anna Katarina (1872-05-11)

Karl Johan (1873-11-28)

Anders Vilhelm (1875-11-28)

Bengt Leonard (1878-06-06)

Gottfrid (1881-05-29)

Morfar till Kusinerna

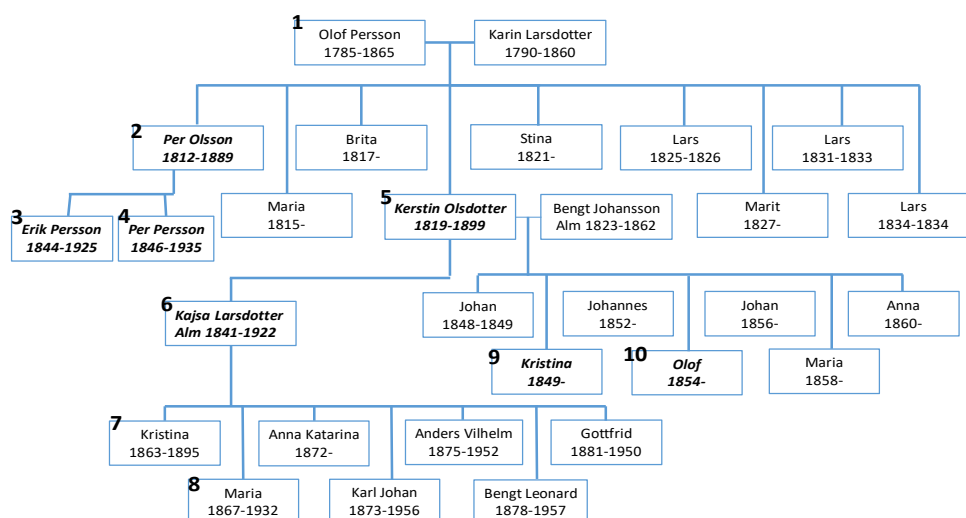
Fler "oäkta" barn

Tillbaka till morbrodern Per Olssons (2) (siffrorna inom ( ) förklaras strax) gård. Hans familj, hans far Olof Persson (1) och Kajsa (6) flyttar i december 1863 inom Lysvik till Åsegård. Vad ser vi då? Jo, Kajsa har en dotter, Kristina (7), född 13 december 1863, alltså strax efter flytten. Fader okänd, alltså ett 6:e oäkta barn utöver de 5 som senare föds i Gävle. !

1865, när Kristina är snart 2 år, flyttar hon tillsammans med modern Kajsa till mamma Kerstins (5) familj i Ransby. "Anfadern" Bengt Alm hade dött 1862, endast 39 år gammal, så Kerstin bor ensam med 5 av sina barn.

Håll i er för nu om inte förr börjar det bli krångligt!

För att få någon möjlighet till överblick lägger jag in ett släkträd och numrerar personerna i trädet och texten efterhand som de dyker upp.

14 november 1866 hittar vi Kajsa (6) och dottern Kristina (7) i Sättergården, Lysvik. Kajsa är piga. Samma dag flyttar drängen Per Persson (4) in. Vem är då Per? Jo, han är Kajsas kusin. Han är son till Kajsas mamma Kerstins äldre bror, Per (2). I juli året efter, alltså 1867, tillkommer en person.

Det är Kajsas oäkta dotter Maria (8)! Återigen fader okänd. Kajsas 7:e oäkta barn!

Kajsa och de "nya" döttrarna

Det finns flera frågetecken. Kajsa är ju på Slättergården samtidigt med kusinen Per (4) när Maria föds. Ändå har prästen skrivit "vistas i Ransby" på Kajsas rad i kyrkboken. Dessutom har prästen satt en klammer omkring Kajsas (6), Pers (4) och de två barnens namn. Klammern heter "lösdrifvare 67". Man kan också fråga sig om kusinen Per (4) hade någon annan roll än som dräng på gården? Har han något med Kajsas barn att göra?

Nästa gång vi hittar Kajsa finns hon i kyrkboken för 1871-1875. Hon finns på en sida med rubriken "Lösdrifvare". Hos Kajsa finns även döttrarna Kristina (7) och Maria (8). På Kajsas rad står "vistas på okänd ort". Kan det vara Gävle? Så småningom tror jag att jag har fått hjälp att dra rätt slutsats men det återkommer jag till när jag (äntligen) kan beskriva hur det gick med Kajsa och de fem barnen i Gävle.

Men låt oss först se hur det gick för döttrarna Kristina och Maria.

Döttrarna tas ifrån Kajsa

26 oktober 1875 händer något. Döttrarna Kristina och Maria tas uppenbarligen ifrån Kajsa.

Maria som då är 8 år och av någon anledning heter Eriksdotter hamnar i Åsegård hos mormor Kerstins (5) äldre bror Per Olssons (2) familj. Två av sönerna har gift sig, Erik Persson (3) och Per Persson (4). Eriks hustru Kajsa Jansdotter hade dött, endast 34 år gammal, året innan Maria kom dit. Per (4) hade fått två barn med sin hustru, varav ett oäkta (föräldrarna var inte gifta). Per (4) har vi träffat på förut, det var han som var i Sättergården samtidigt med sin kusin Kajsa när Maria (8) föddes. Nu dyker hon alltså upp i hans närhet igen.

Även Kristina, som nu är 12 år, hamnar i Åsegård men hos mormodern Kerstin Olsdotter (5). Kerstin är som nämnts förut änka efter Bengt Alm. Hon bor tillsammans med 5 barn. Äldsta dottern Kristina (10) har hunnit skaffa ett oäkta barn, Per Johan, som är 4 år när hans kusin Kristina (7) kommer till gården.

1875, när systrarna Kristina och Maria hamnar hos andra i släkten har det förmodligen tagits ett beslut om detta, med eller mot Kajsas vilja. Det är nog också så att Kajsa redan finns i Gävle då. De två äldsta syskonen i Gävle är redan födda och den tredje, Anders Vilhelm är på god väg.

Men hur gick det i fortsättningen för de två äldre systrarna som hamnade i släkten?

Kristina

Hon är alltså 12 år när hon hamnar hos mormodern Kerstin Olsdotter (5) i Åsegård 1875. Vid 18 års ålder flyttar hon ifrån mormoderns familj.

I ungefär 11 år är hon sedan piga på många flera ställen i Lysvik och Nedre Ullerud. Under tiden har hon lagt till efternamnet Bergström. Det hade även en kusin till henne gjort men det är oklart varifrån det kommer och vilket sambandet är.

1892, när Kristina är 29 år, flyttar hon till Älvkarleby. Några månader senare föder hon oäkta sonen Karl Johan. Inga synliga spår efter någon far.

1894 gifter hon sig med Oskar Thelin Magnusson och inte så långt därefter (mindre än 9 månader) får de dottern Anna Hedvig. Två år senare också sonen Oskar Sigfrid.

År 1900 flyttar familjen till Sandviken. Innan dess har man fått ytterligare en son, Knut Richard, även en dödfödd flicka.

Efter flytten till Sandviken får man ytterligare 3 barn; en son, Gustaf Rudolf, och två döttrar, Magnhild Elisabet och Elsa Kristina.

Kristinas man Oskar Thelin Magnusson tycks ha varit skomakare i Sandviken.

Det finns uppgifter också om Kristinas barn och deras familjer men det är lite för långt från huvudspåret så jag låter det inte ta plats i den här berättelsen. Men en sak kan jag inte låta bli att nämna. Två av Kristinas barn är Karl Johan och Knut Richard Thelin. Att Karl Johan jobbade på Sandvikens Jernverk lär vara säkert. Han var nämligen tråddrageriarbetare.

Brodern Knut Richard är lite mer svårplacerad. Han var bortstbinderiverkmästare.

Lite speciellt är också att Karl Johan gifte sig med Hulda Dahlström från Rogsta i Hälsingland. Brodern Knut Richard fick ett "oäkta" barn med Huldasyter Signe Erika men gifte sig inte med henne utan med en annan person.

Kristina dör i alla fall 71 år gammal på ålderdomshem i Sandviken. Dödsorsak diabetes (mellit) står det i kyrkboken.

Maria

Hon hamnade ju 8 år gammal i Åsegård hos mormor Kerstins (5) äldre bror Per (2) (d.v.s. mamma Kajsas kusin) och hans familj. Sonen Erik (3) hade ju blivit änkling innan Maria kom och han tar sig an henne. 1879, när Maria är 11 år, flyttar hon tillsammans med Erik till Gjutaregården, Sunne. Där har Erik (3) tagit efternamnet Sundberg, gift sig med Maria Eriksdotter och de har uppenbarligen adopterat Maria.

1883 flyttar adoptivföräldrarna tillbaka till Lysvik. Samtidigt flyttar Maria, bara 16 år gammal, till Söderhamn. Där börjar en 15 år lång resa som piga i norra Sverige. Från Söderhamn till Hudiksvall till Östersund till flera ställen inom Brunflo. Där, närmare bestämt i Trutsgård, träffar hon Nils Johan Viklund som kommer från Östersund. De gifter sig 1898. Troligtvis bor de i en torparstuga och Nils Johan är torpare. Han dör sedan 1906 och Maria flyttar inom Brunflo tills hon så småningom flyttar till Lysvik. Året är då 1914 och Maria är 47 år. Hennes Norrlandssejour blev hela 31 år.

I Lysvik, närmare bestämt Backa, flyttar hon in hos adoptivföräldrarna Erik och Maria Sundberg. Där står Maria som hemmansägare, kanske hon äger huset där svärföräldrarna bor. Av svärföräldrarna dör Erik 1925 och Maria 1927.

”Vår” Maria dör 1932, strax innan hon skulle fylla 65 år.

Kajsa och de 5 ”oäkta” barnen i Gävle

Det finns som sagt mycket frågetecken kring Kajsa och de 5 barnen som alla alltså är födda i Gävle. Förut har jag beskrivit vad som stod i kyrkboken för Lysvik 1871-1875.

I nästa kyrkobok för Lysvik 1876-1880 finns Kajsa på sidan ”*Qvarstående obefintlige (kyrkomen ej mantalsskrifne personer inom Lysviks socken)*”. Där finns också barnen Karl Johan, Anders Vilhelm och Bengt Leonard. Där står också att alla flyttar till Gefle 16/12 1880. I inflyttningsboken för Gävle står att 5 personer inklusive Kajsa flyttar in i januari 1881. Det kan på sätt och vis stämma eftersom det 5:e barnet, Gottfrid, föds först i maj 1881. Men ändå, det verkar vara oklart om barnen överhuvudtaget finns i Lysvik någon gång.

Och hur kan det komma sig att Kajsa har 5 oäkta barn, alla födda i Gävle utan att det finns något belägg för att hon bor där. Mer om det senare.

Oäkta barn innebar ju skam och vanära på den tiden, inte heller ovanligt att man blev förskjuten av släkten. Därför förefaller det också anmärkningsvärt när man ser vilka som var dopvittnen vid de 5 barnens födsel. Åtminstone vid några tillfällen är det Kajsas morbror Per (2) och halvsyskonen Olof (9) och Kristina (10) som är dopvittnen. De har alltså åkt ända från Värmland till Gävle och det var nog ingen liten sak på den tiden.

Hur var det egentligen med flytten? Nog har jag undrat och försökt gräva en hel del men tack vare en släktforskargrupp på Facebook tror jag att det frågetecknet ändå har rätats ut. Kajsa kan ha kommit "under radarn". Hon kan ha bott i Gävle hela den tid medan barnen föddes, d.v.s. kanske så mycket som från början av 1870-talet istället för 1880/1881 som flyttningsböckerna visar. Man kan ha missat att hon flyttade och först långt senare utfärdat flyttbevis. Det faktum att hon finns på en sida för obefintliga i en kyrkbok för Lysvik tyder på det. Det finns också en notering i en tidigare kyrkbok att Kajsa finns "på okänd ort".

Det mesta tyder alltså på att Kajsa flyttade till Gävle i början av 1870-talet snarare än årsskiftet 1880/1881. En bidragande orsak till att uppgifterna i kyrkböckerna kanske inte stämmer är den oreda som rådde i Gävle då. Mer om det i nästa avsnitt.

Primitivt boende i Gävle

Kajsa och hennes 5 barn bodde på två ställen i Gävle, nämligen Barack F och Barack U. Det låter primitivt. Vad kan det ha varit?

Jo, 1869 brann en stor del av centrala Gävle ner i en våldsam brand. Så här kunde det se ut:

Så här beskrivs situationen efter branden:

*Efter branden fanns det tusentals Gävlebor som inte hade någonstans att ta vägen. Så länge det var sommar bodde de i den tältstad som växte fram på **Sätraåsen**, och framåt hösten kunde de första barnfamiljerna flytta in i nödbaracker som i all hast snickrats ihop på olika håll i staden.*

Dessa 21 byggnader ritades aldrig in på några kartor och man vet idag inte exakt var alla låg.

Eftersom man hade bråttom och det bara handlade om tillfälliga bostäder var man inte så noga med kvalitén. Det var dragigt, fuktigt och kallt i de enklaste kåkarna och dessutom så trångbott att flera familjer och ensamstående fick samsas i varje rum.

1870, året efter branden, bodde 3.300 människor i dessa baracker. Hygienen var dålig och dödligheten skrämmande hög. Av de 54 småbarn som bodde i Barack A på Stora Holmen

under de första åren dog inte mindre än tjugo innan de fyllt fem år. Mer än en tredjedel. Det bodde en polisman i varje barack men det förslog inte långt, när andan hos invånarna föll på. Folk vågade sig knappast till trakterna av Södertull, för det kunde ibland nästan vara förenat med livsfara att passera barackerna”.

Kriminalitet

Det är inte svårt att föreställa sig att livet för Kajsa och de fem barnen var mycket svårt. Därför inte någon större överraskning att sönerna råkade i klammeri med rättvisan, faktiskt alla fyra.

Jag har gjort ett utdrag ur böckerna från Kriminalvårdsanstalten i Gävle:

	Ålder	Brott/straff	Noteringar
Karl Johan			
Januari 1895	21 år	Dömd för 1:a resan stöld till 4 mån straffarbete o 1 års vanfnejd	Edvard Lundberg dömd samtidigt för samma brott
September 1895	21 år	Dömd av Kungl.Hels. regems krigsrätt för brott mot krigslagarna m.m. till 1 mån 35 dagars fängelse	Samma medbrottsling, Edvard Lundberg
November 1895	22 år	Dömd av K M B (Kungl.Majt?) för böter till 39 dagars fängelse.	
Juli 1897	23 år	Dömd av Gefle RR till 3 mån 7 dagar för våld mot polis m.m.	
November 1901	27 år	Motstånd mot polis	Var då gift
Januari 1902	28 år	Stöld	Oklart om straffet men friförklarad 16 januari
Februari 1904	30 år	Dömd till 3 mån fängelse för våld	
Bengt Leonard			Står som smedslarbetare
Februari 1904	25 år	Dömd för misshandel m.m. till 1 mån 13 dagars fängelse	Brottet samma datum som Karl Johans Bengt Leonard var då gift och hade 3 barn
Anders Wilhelm			Står som cementgjutare
Januari 1904	28 år	Dömd till 1 mån 6 dagar för misshandel m.m.	Var då gift med 3 barn
Gottfrid			Står som bageriarbetare
Juni 1904	23 år	Dömd till 3 mån 7 dagar för våld m.m.	

För den som är intresserad finns det mer detaljer om vart och ett av fallen. Kontakta mig i så fall. Alla sönerna beskrivs som ”supare”. Vid de enskilda brotten står ”rusig”, utom för Anders Wilhelms brott där det står ”ej rusig”. Vid ett tillfälle var Karl Johan ”nykter”, annars ”supare”.

Bröderna heter i böckerna *Göransson Alm*. Det är en speciell historia som jag återkommer till.

Barnens vidare öden

Anna Katarina (1872-1929)

Gift sig 1898 med Karl Otto Wahlman från Gävle och fick barnen Karl Ejnar Agaton (1904), Alf Torgny (1935), Bo Harry (1941) och Sven Olof (1946). Bodde i Gävletrakten.

Karl Johan (1873-1956)

Gift sig nog inte och fick inga barn. Jobbade som jordbruksarbetare på många ställen, mest i Södermanland och Stockholmstrakten.

Anders Vilhelm (1875-1852)

Gift sig med 1901 med Karin Östlund från Hedesunda. Fick 11 barn; August Andreas (1900), Frida Albertina (1902), Hilda Linnea (1906), Nanny Viktoria (1908), tvillingarna Brita Elisabet och Stina Maria (1910), Märta Ottilia (1911), Sune Valentin (1913-1914), Sune Vilhelm (1916) och Karl Göran (1918).

De äldre barnen föddes i Hedesunda resp. Gävle, de yngre i Torsåker. Familjen bodde i Hedesunda, Gävle, Bodås, Åsmundshyttan.

Kusinernas mamma Nanny flyttade till Järbo 1927 och jobbade i yllefabriken. 1940 gifte hon sig med Annas och Edvards äldste, Nils, och resten känner vi ju till.

Bengt Leonard (1878-1957)

Gift sig 1901 med Klara Wiman från Österlövsta. De fick tvillingarna Anna Maria och Karl Bernhard (1901), Hildur Elisabet (1902), Svea Viktoria (1905), Agnes Helena (1907), Bengt Gottfrid (1909), Gösta Leonard (1911), John Valter (1915) och Oskar Vilhelm (1917). De bodde huvudsakligen i Gävle medan barnen växte upp. John Valter och Oskar Vilhelm hamnade så småningom i Sandviken.

De fyra yngre bröderna får strax ett eget kapitel.

Gottfrid (1881-1950)

Gift sig med Florentina Ottilia Johansson från Hjulsjö. De fick 9 barn; Nils Fabian (1903), Alfhild Elisabet (1905), Sven Waldemar (1907), Knut Reinhold (1908-1908), Axel Gottfrid (1911), tvillingarna Elin Maria och Edith Ottilia (1912-1912), Elsa Ottilia (1915) och Aina Katarina (1918). De bodde i Gävle under barnens uppväxt.

Boxarbröderna

Alla fyra söner till Kajsa hade ju fått fängelsestraff för stölder men framförallt våldsbrott. Vad som fördes över till deras barn är inte så lätt att veta men Bengt Leonards fyra yngsta blev i alla fall boxare. Här är en sammanfattning av deras karriärer.

Bengt (1909-1987)

Tävlade för BK Örnen i weltervikt. Deltog i SM 1933 och förlorade sin inledningsmatch (åttondelsfinal).

Gösta (1911-1976)

Tävlade till en början för Gefle IF i fjädervikt.

Förlorade sin inledningsmatch (kvartsfinal) i SM 1928.

Han var då bara 17 år.

Två år senare hade han gått över till BK Örnen och tävlade i bantamvikt. Han vann sin kvartsfinal men förlorade semifinalen.

1931 var det dags. På väg mot SM-finalen vann han tre matcher.

I finalen besegrade han V. Vestlund, Skönvik och blev *svensk mästare*.

Samma år deltog han i en landskamp mot Danmark som slutade 4-4. Gösta vann sin match mot Valdemar Krontoft.

1933 tävlade han i fjädervikt, fortfarande för BK Örnen. Han vann semifinalen och i finalen besegrade han Kurt Krueger, IF Linnea.

Återigen *svensk mästare*.

Sverige förlorade en landskamp mot Norge och Gösta förlorade sin match mot Rolf Berg.

1934 vann han två matcher i SM och vann sedan finalen mot Bertil Andersson, BK Masen. *Svensk mästare* för tredje gången!

Samma år deltog Gösta i EM och förlorade mot Deszö Frigyes, Ungern.

I SM 1935 vann han tre matcher innan finalen. Där besegrade han Alfons Eriksson, Kramfors IF och blev *svensk mästare* för 4:e gången. Han var då fortfarande bara 23 år.

1936 var sista året Gösta deltog i SM. Han vann en match men förlorade semifinalen.

John (1915-1983)

Han vann JSM-guld 1934.

1936 deltog han i SM, för SAIK, i fjädervikt. Han vann en match men förlorade kvartsfinalen.

1937, fortfarande SAIK men i lättvikt. Förlorade kvartsfinalen i SM.

I SM 1938 vann John 1/8-finalen men förlorade kvartsfinalen.

I januari samma år var det landskamp mot Tyskland på *Jernvallen*.

Både John och Oskar deltog. John förlorade mot Heinrich Hesse.

Oskar (1917-2003)

Tävlade i bantamvikt för SAIK vid SM 1936. Vann kvartsfinal men förlorade semifinalen.

I januari var det alltså landskamp mot Tyskland på *Jernvallen* där också John deltog. Oskar förlorade mot Gänserich.

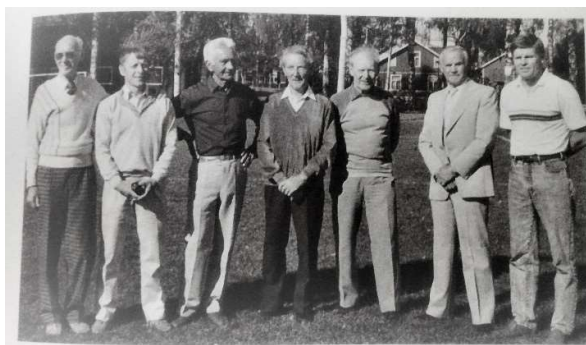
I SM 1941 gick han i fjädervikt och tävlade för BK Stål, Sandviken. Vann kvartsfinal men förlorade semifinalen.

SM 1943 förlust i första (kvartsfinal) matchen.

SM 1946 återigen förlust i första (kvartsfinal) matchen.

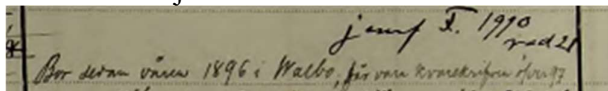
Oskar bosatte sig i Sandviken och bildade familj, hustru och tre barn. Att hans insatser i boxningsringen uppmärksammades förstår man av bilden nedan som togs någon gång på 1980-talet. Det är en imponerande uppställning av de mest framstående idrottsmännen i Sandviken som då var i livet. Oskar tvåa från höger.

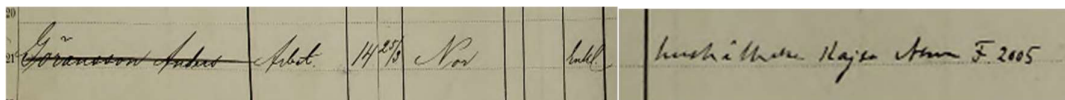
Sju stora Sandvikens-idrottare på jernvallen. Sju idrottsprofiler träffas på jernvallen, när boken Sextio spännande år ska skrivas. Bertil Bysell, fotboll SIF och bandy SAIK, Arne Norn back, Sandvikens Atletklubb, Olle Wickholm, Sandvikens Cykelklubb, Walter Nystrom, Sandvikens GK, Gunnar Jansson, SIF, Oscar Alm, Sandvikens Boxningsklubb, och Lars "Knatter" Olsson, fotboll och bandy, Sandviken AIK.

Mysteriet Anders Göransson

I kyrkboken för Gefle Heliga Trefaldighet (1896-1919) sid. 2005 finns Kajsa och alla fem barnen. På Kajsas rad står det här:

Går man sedan till sidan 1990 rad 21 finns det här:

Kajsa är alltså hushållerska hos Anders Göransson som är född 1814 i Nor och änkling. Av noteringarna kan man ganska säkert dra slutsatsen att Kajsa bodde hos Anders, troligen tills han dog 1897.

I fängelseböckerna där Kajsas fyra söner figurerar heter de Göransson Alm. I andra sammanhang heter de bara Alm. Ännu mer intressant blir det när man tittar närmare på uppgifterna om bröderna i brottsregistret. Där finns nämligen också korta noteringar om föräldrar. Allra första gången storebror Karl Johan sitter i fängelset står "fader okänd". Vid alla tillfällen därefter finns uppgifter som "Sågar Anders Göransson, död 1897", "Fader Anders Göransson", "Fadern död".

För alla fyra bröder finns någon notering som entydigt pekar mot Anders Göransson.

Kan Anders verkligen vara biologisk fader till de fyra bröderna? (Storasyster Anna Katarina vet vi inget om då hon inte figurerar i fängelseböckerna). Anders är 27 år äldre än Kajsa men det vore väl ändå möjligt, större åldersskillnader har man sett. Eller var Anders styvfar, eller använde man sig av namnet Göransson p.g.a. att man, (Kajsa och kanske hennes barn också) hade en viss relation med Anders och kunde ha någon nytta av namnet, eller ....?

Till en början var jag lite skeptisk eftersom det inte står någonstans i kyrkböckerna att Anders är far och det står att barnen heter Alm, inte Göransson Alm. Men kan det vara så att Anders på äldre dar har erkänt faderskapet? Då syns det inte i kyrkböckerna.

Jag har frågat Katarina Kallings, chef för Fängelsemuséet i Gävle. Hon säger att man inte alltför lättvindigt uppger någon som fader. Uppgifterna brukar komma från en präst. Det har gjort mig något mindre skeptisk men fortfarande inte helt säker. Katarina tipsade om att en "okänd" far ibland kan finnas med bland dopvittnena vid barnens födsel. Tyvärr har jag dock inte kunnat hitta Anders Göransson bland dopvittnena.

Det var i högsta grad intressant att undersöka Anders bakgrund för att kunna hitta någon ytterligare ledtråd. Till att börja med kunde jag konstatera att Anders flyttade till Gävle så sent som 1887, alltså många år efter att de fem barnen föddes (vilket var 1872-1881). Han var så mycket som 73 år när han flyttade vilket förefaller lite ovanligt. Han jobbade nog knappast längre. Kan det vara så att han i likhet med Kajsa "befann sig under radarn" och i själva verket flyttade väsentligt tidigare?

Dags att leta bakåt.

Anders flyttade till Gävle från Amnehärad, på östra sidan om Vänern. 1864 flyttade han från Södra Råda (alldeles i närheten av Amnehärad) till Amnehärad. Från 1864 ända fram till flytten 1887 finns han i kyrkböckerna för Amnehärad. Kan då knappast ha bott i Gävle, eller?

I kyrkboken för 1861-1870 finns Anders tillsammans med tre barn registrerad vid en såg. Det finns också en notering att en av sönerna är sågardräng. Av allt att döma bedrevs en verksamhet vid sågen. Även tidigare, i Södra Råda, hade Anders arbetat på en såg. Då hade

han också gift sig men hustrun dog 1848 vid bara 34 års ålder.

Under perioden 1861-1870 flyttade barnen från Amnehärad. En son, Jan Göran Andersson, flyttade f.ö. till Hille (d.v.s. utkanten av Gävle) 1869.

I alla kyrkböcker från 1871 till flytten 1887 står Anders ensam, till en början under rubriken En såg. Förmodligen bedrevs ingen verksamhet längre i sågen. I ingen av de senare böckerna finns några andra personer angivna i anslutning till hans namn. Han står alltid ensam.

Han kanske, förmodligen i likhet med Kajsa, bara ha varit skriven på ett ställe, Amnehärad, men i själva verket bott på ett annat, Gävle. Sonen flyttade ju dit 1869 så det är väl inte orimligt att även Anders gjorde det ungefär då.

DNA

Ett sätt att få bekräftat om Anders Göransson är far till Kajsas barn, åtminstone Kusinernas morfar Anders Vilhelm, är genom DNA.

Jag påstår inte alls att det är något som bör göras men vill bara peka på möjligheten ifall det skulle finnas intresse. Vad som krävs i så fall är att någon av kusinerna samt någon av Anders Göranssons ättlingar lämnar prov för DNA-bestämning.

Hur är det då med Anders ättlingar?

Han hade tre barn med hustrun Anna Ericsdotter, hon som dog 1848 vid bara 35 års ålder. barnen var:

Anders Gustaf Andersson, född 1842

Jan Göran Andersson, född 1844

Anna Cajsa Andersdotter, född 1847.

Jag har skrivit att Jan Göran flyttade till Gävle (Hille) 1869.

Men faktum är att även Anders Gustaf flyttade till Gävle, enligt kyrkböckerna 1888.

Jan Göran fick 5 barn, av vilka 3 dog innan giftasvuxen ålder.

Anders Gustaf fick 8 barn och nästan alla fick egna barn o.s.v.

Anna Cajsa, som tycks ha stannat i hemtrakten i närheten av Vänern, fick 7 barn, av vilka 5 levde till giftasvuxen ålder. Exempelvis fick ett av hennes barn, Anna Alvida, 11 egna barn.

Sammantaget kan man utan vidare påstå att det måste finnas många nu levande ättlingar till Anders Göransson ifall man vill hitta någon som är villig att lämna DNA-prov.

Utan att tillnärmelsevis ha löpt linan ut kan jag säga att det nu finns ättlingar till Anders Göransson i exempelvis Årsunda, Hedesunda och Älvsjö.

Den sista tiden

Anders Göransson dog ju i juni 1897.

Dödsorsak "marasmus senilis",

"ålderdomsförsvagning". Här är den mycket kortfattade bouppteckningen.

Han efterlämnade inga tillgångar.

Mer anmärkningsvärt är att

"arvfingar äro okända". Vid tiden för

hans död fanns ju två söner med

familjer i Gävle. De syns f.ö. aldrig

tillsammans med Anders i några

kyrkböcker i Gävle. Man kan undra

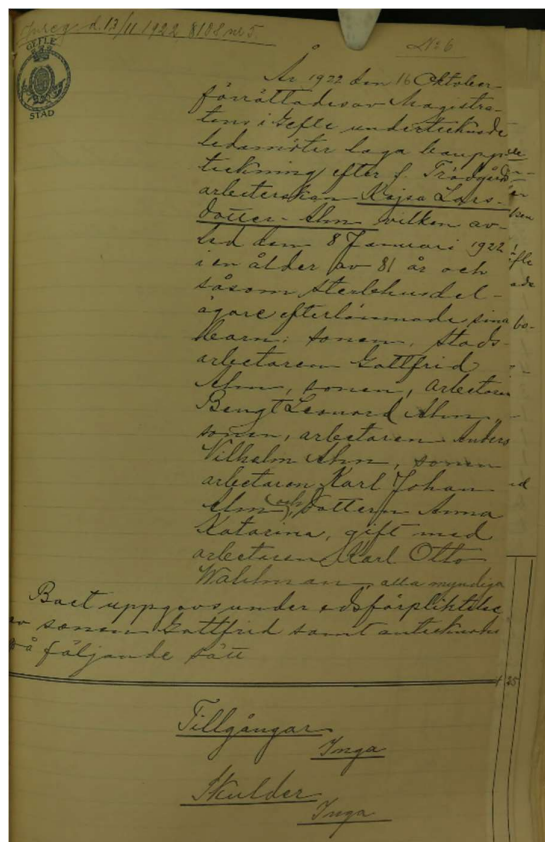
varför.

Anders Gustaf Andersson
Göranfars fars efterlämnad
den 18 Juni 1897 i en ålder
af 83 år och hvilken af-
fingar äro okända, i en
efterlämnad några tillgångar
fars hustru till bouppteckning
uppgifnas; intygas Gefle
fästings den 8 februari
1898
H. H. Andersson.

Kajsa dog 8 januari 1922. Dödsorsak "emollitio ceretis", "hjärnuppmjukning". Bouppteckningen upprättades först 16 oktober samma år. Längst ner står "tillgångar inga", "skulder inga". Alla fem barn finns med, de fyra sönerna står som "arbetare". Dottern Anna Katarina står som gift med arbetaren Karl Otto Wahlman. Alla anges vara myndiga. Kajsa står som f. trädgårdsarbeterskan. Det skulle vara intressant att veta mer om hennes sista år i livet.

Drängen Lars Larsson

Det finns ytterligare en person som kan vara av intresse. "Anfadern" Bengt Johansson Alm var ju inte biologisk far till Kajsa. Den biologiska fadern angavs ju vara drängen Lars Larsson i Lysviks socken. Kan vi vara säkra? Ja, det vill jag påstå. Lars Larsson och Kajsas mamma Kerstin Olsdotter var faktiskt förlovade en tid efter Kajsas födsel.

Lars och Kerstin bodde först på samma ställe i Lysviks socken och jobbade som dräng resp. piga. Lars flyttade sedan till Nyeds socken samma år som Kajsa föddes men var fortfarande förlovad med Kerstin en tid.

När Lars var 38 år står det att han var "sjuklig af gikt". I fortsättningen är han av allt att döma ensam på gårdarna där han är "arbetskarl" och alltid benämns "sjuklig". 1867, vid 52 års ålder dör han av "bröstsjukdom". Han var ogift och fick av allt att döma inga fler barn. Där tog alltså den eventuella släktgrenen slut.

Nävarnas historia

Vi har flera exempel på hur man har använt nävarna inom släkten, först genom bröderna Alms fängelsedomar, sedan genom Bengt Leonards fyra boxarsöner. Men vi är inte klara än.

1933, vid 28 års ålder, dömdes Kusinernas far Nils till två månader i fängelse för misshandel. Han avtjänade sitt straff i Falun.

Jag vill tro att han hade försvarat familjens heder.

För några år sedan när vi var på väg till en kusinträff i Jädraås berättade mor Olga att hon fick känslor av obehag när vi passerade vägskalet till Ivantjärn.

I Ivantjärn fanns det grabbar i ungefär samma ålder som de äldsta bröderna Larsson, Nils och Johan. På den tiden var det dans i Björkvallen på lördagarna. Då brukade grabbarna råka i luven på varandra och det var hårda tag. T.ex. en gång var Nils på väg att bli strypt av någon/några från Ivantjärn eller kanske det var tillfället då någon hade hört att man skulle skära av hälsenan på honom! I vilket fall som helst kom Nils syster Elsa till undsättning och med hennes hjälp lyckades Nils komma undan.

Som sagt, jag tror gärna att Nils som äldst i syskonskaran fick ta största ansvaret och då var det nävarnas språk som gällde.

Har den här historien, präglad av starka nävar, satt några spår?
Kanske det, kusin Rolf blev ju en framstående diskuskastare.

Många Almar

Kajsa Larsdotters barn fick många barn som i sin tur fick många barn. Veldig många Almar har det alltså blivit. Det är då lite paradoxalt att konstatera att anfadern Bengt Johansson Alm inte ens var biologisk far till Kajsa. Däremot fick han 7 egna barn tillsammans med Kerstin Olsdotter. Det lär då finnas veldig många fler Almar men deras öden och äventyr har jag inte ens tittat på.

Källor

Brödernas fängelsehistorik är bara en sammanfattning. Den som vill läsa själv kan höra av sig till mig.

Samma gäller boxarbröderna. Jag har använt en boxningssajt på nätet där man kan se brödernas alla matcher, t.ex. i SM, vilka motståndare man mötte etc.

Citatet om barackerna efter Gävlebranden är hämtat från boken ”Gävle – på 1800-talet” av Ulf Ivar Nilsson.

När det gäller personer har jag inte kunnat låta bli att ta fram flera ”Almar” i senare generationer men de har inte fått plats i den här berättelsen. Däremot finns de i släkträdet på My Heritage.